

os om, at Præsten kan have et større Nolsbrug og være en fortrinlig Landmand uden Skade for sin Embedsførelse; det kan gjerne være, at han kan være det — jeg skal ikke modsig det; men jeg troer at kunne sige, at enten vil det blive til Skade for hans Embedsførelse, naar han har et større Kald, eller ogsaa bliver det et Nationaltab. Og hvorfor skulle vi egentlig tvinge en Embedsmand til at være Godsbesidder eller rettere sagt Fordegodsbesidder; hvorfor tvinge ham til at besidde det, han ikke selv kan bruge, eller hvorfor tvinge ham til at have under Varetægt det, som han ikke selv forstaaer at behandle, men som han maa overlade til Andre? Have vi ikke Exempler nok fra Fæstevæsenet, der vise, at Nationen taber derved — eller troer man, at Forpagteren anvender den Omhu eller de Grundforbedringer paa den forpagtede Jord, som han staaer Fare for at tabe ud af sin Besiddelse, eller den Skid derpaa, som han vilde anvende, naar han havde den i Besiddelse for sig og Efterkommere? Det Samme maa efter mine Begreber kunne anvendes her som paa Fæstevæsenet, hvorved vi klar for klar tabe bethdelige Summer. Jeg skal gjerne, som den ærede Minister har anmodet os om — jeg huster ikke ret hans Ord, men jeg troer det var: „komme imøde saameget som muligt;“ men imidlertid forstod jeg ikke, hvem de to Parter ere, der skulle komme hinanden imøde, da jeg var saa uheldig i Diebliffet ikke nøie at kunne høre den ærede Minister; men det maa vel være Regjeringen og begge Rigsdagens Afdelinger. Jeg skal gjøre for mit Vedkomme, hvad jeg kan i saa Henseende; men jeg skal erklære nu, og det skal jeg vedkjende mig, saalænge jeg har den Ære at indtage min Plads her i Thinget: at stemme for en Lov om Geistlighedens Lønning, som indeholder den mindste Stykke af Kirkens Eiendomsret eller det kirkelige Samfunds Ret til verdsligt Gods, det kan jeg ikke; thi da maa jeg have misforstaaet Ordet „Folketirken“. Jeg har stadig, naar der har været Tale om en Folkekirke, betragtet den som et reent aandeligt Samfund, og den kan efter min Formening ikke have nogen verdslig Eiendomsret; men da derom allerede er udtalt saameget, navnlig af de ærede Rigsdagsmænd for Holbæk Amts 2den

Valgkreds (Tscherning) og Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen), som jeg i Et og Alt skal tiltræde, skal jeg kun sige en Ting til, hvortil jeg navnlig er foranlediget af Diskussionen igaar. Den høitagtede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet vilde søge at gjøre os begribeligt, at der er stor Forskjel paa denne Sag og paa Sagen med Hensyn til de verdslige Embedsmænds Lønning, navnlig Retsbetjentenes; men jeg maa bemærke, at jeg ikke med den bedste Villie er istand til at see, at der er nogen saadan Forskjel. Jeg kan see, at der er Forskjel i Grundlovens Ord med Hensyn til §§ 80 og 76; de lyde ikke eens, men Indholdet maa dog være det samme; der staaer i den ene: „Retspleien bliver at adskille fra Forvaltningen“, og i den anden hedder det: „Folketirkens Forfatning ordnes ved Lov“; men hvad er mere naturligt, naar Retspleien bliver udførelt, og vi ere jo netop i Begreb med at foretage Noget i saa Henseende, end at Staten skal betale de fornødne Penge dertil, og skal Staten ikke ligeledes betale det, der skal tilflydes til Kirken og dens Embedsmænd ved en ny Ordning af disse Forhold? Det er ikke andet end billigt, at de, der tjene deres Brød i Kirkens Tjeneste, skulle lønnes som enhver Anden. De ere hidtil bleven lønnet med Sportler, og Retsbetjentene ligesaa; nu sige vi: vi tage Sportlerne fra Eder og trække dem ind i Statskassen, og saa betale vi Eders Løn i rede Penge; for mig staaer det ganske eens. Min ærede Sidemand (Hasselbalch) talte om, at vi skulde afflutte dette Fond og flyde ind under det, hvad det kan tilkomme, og saa med Hensyn til videre Udgifter sige Basta; — han brugte vel ikke de Ord, men Meningen var, at dersom Fondet i Tiden ikke kunde slaae til at lønne Geistligheden med, skulde det skorte, saa skulde der forholdsvis tages fra Præsteembederne. Men hvad troer da det ærede Medlem, at Følgen vil blive, naar det skeer, hvad hidtil er skeet, at Folkemængden stadig voxer, og der behøves flere geistlige Embedsmænd, end der nu er, hvad der, efter mine Begreber, trænges haardt til paa mange Steder? Da ville de Præster, som til den Tid sidde i Embeder, ganske vist protestere imod, at der blev flere Præster, thi der vilde ikke være Midler til at